

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 178/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby, Chorvátska 5, Bratislava, zastúpeného JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní sp. zn. 25T/35/2024 a jeho uzneseniu z 20. decembra 2024 a proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 6Tos/12/2025 a jeho uzneseniu zo 16. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a prikázať prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu. Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých uznesení vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu z 31. októbra 2023 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Dunajská Streda podala 25. apríla 2024 na sťažovateľa obžalobu pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal 9. decembra 2024 na okresnom súde žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej okresný súd rozhodol namietaným uznesením z 20. decembra 2024 tak, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

5. Okresný súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní sa trestné stíhanie voči sťažovateľovi javí i naďalej ako dôvodné a opodstatnené, podozrenie zo spáchania stíhaného skutku nepochybne pretrváva i naďalej. Súd poukázal na to, že poškodená bývalá manželka [REDAKOVANÉ] vypovedala v súlade so skutkovou vetou obžaloby popisujúcou stíhaný skutok, pomerne podrobne opísala vulgárne verbálne správanie obvineného a agresívne útoky voči jej osobe, ktoré jej vzhľadom na jeho charakter, trvanie, opakovanie (najskôr týždenne, potom už každodenne), stupňujúcu sa intenzitu i závažnosť (najskôr vulgárne nadávky a neskôr už aj vyhrážky fyzickou likvidáciou spolu s odopieraním spánku, a napokon i fyzický útok smerujúci proti jej životu a zdraviu) a spôsob vykonávania (agresívne verbálne útoky pod vplyvom alkoholu) malo spôsobovať najmä psychickú ujmu z dôvodu neustáleho strachu o svoj život a zdravie, dlhodobý stres, fyzické a psychické utrpenie. Ďalej poukázal najmä na výpovede dcér sťažovateľa, znalecký posudok znalca z odvetvia klinickej psychológie dospelých, zápisnicu o predbežnom zaistení zbraní s fotodokumentáciou, fotografickú dokumentáciu, znalecký posudok znalca z odvetvia psychiatrie, v záveroch ktorého znalec uviedol, že pobyt obvineného na slobode môže byť pre spoločnosť nebezpečný za nepriaznivých podmienok pokračujúceho pitia alkoholu, a tým zhoršovania paralelne existujúcej organickej duševnej poruchy. Taktiež súd poukázal na znalecký posudok z odvetvia psychiatrie, ktorým znalec ustálil, že poškodená trpí posttraumatickou stresovou poruchou, a znalecký posudok znalca z odboru elektrotechniky, ktorým bola zo zaistených mobilných telefónov vygenerovaná komunikácia medzi sťažovateľom a poškodenými, v rámci ktorej odzneli okrem iného aj vyhrážky obvineného zabitím. Podozrenie zo spáchania stíhaného skutku u sťažovateľa podľa okresného súdu pretrváva aj naďalej v zásade nezmennej podobe a trestné stíhanie vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania považoval za dôvodné a opodstatnené.

6. K dôvodom preventívnej väzby okresný súd uviedol, že dôvody väzby podľa § 71 ods.1 písm. c) Trestného poriadku zostali nezmenené, a obava, že sťažovateľ bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, má svoj základ najmä v samotnom charaktere a povahe trestnej činnosti (zločin a prečin), ako aj v konkrétnych okolnostiach týkajúcich sa osobnosti sťažovateľa, jeho doterajšieho života – kriminálnej a priestupkovej minulosti, jeho problémom s alkoholom. Túto obavu súd nepovažoval len za hypotetickú alebo iluzórnu, ale, naopak, reálnu, pričom sa opieral o charakter stíhanej trestnej činnosti (násilná trestná činnosť), jej trvanie (obdobie presahujúce 8 mesiacov), opakovanie (každodenne), stupňujúcu sa intenzitu i závažnosť (ponižovanie, vulgárne nadávky a vyhrážky, agresívne správanie, ako aj fyzické útoky smerujúce proti životu a zdraviu poškodenej manželky, neskôr vyhrážky zabitím, odopieranie spánku, ako aj vyhrážky fyzickou likvidáciou dcér, ktorých sa mal dopustiť nielen prostredníctvom telefonického hovoru, ale aj osobne) a spôsob spáchania (agresívne a násilné útoky aj pod vplyvom alkoholu, na zdôraznenie ktorých mal využívať legálne držané strelné zbrane tým, že ich nechal nabité na viditeľných miestach, vyhrážky zabitím, konajúc pod vplyvom alkoholu), osobu poškodených (blízke osoby obvineného ženského pohlavia, ktoré sa nevedia pred nepredvídaným agresívnym správaním obvineného dostatočne brániť, najmä keď sa stíhanej trestnej činnosti má dopúšťať pod vplyvom alkoholu). Sťažovateľ má v odpise registra

testov záznam o odsúdení za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorého sa dopustil 21. júla 2017, a hoci sa v tomto prípade hľadá na obvineného akoby nebol odsúdený, je zrejme, že obvinený sa už v minulosti dopustil trestnej činnosti pod vplyvom alkoholu, i keď nešlo o násilnú trestnú činnosť. Uviedol, že všetky tieto skutočnosti evokujú záver, že aktuálne prebiehajúce trestné stíhanie by voči sťažovateľovi nemalo odstrašujúci účinok, čo s ohľadom na okolnosti prípadu, charakter a závažnosť trestnej činnosti indikuje obavu, že by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohol v trestnej činnosti pokračovať. Súd pri dôvodoch preventívnej väzby poukázal aj na osobu obvineného, u ktorého dôvodné podozrenie znásobuje fakt, že obvinený sa mal trestnej činnosti dopúšťať pod vplyvom alkoholu, pričom práve v súvislosti s konzumáciou alkoholu sa mal prejavovať protispoločensky a hoci obvinený začal prejavovať ochotu podrobiť sa liečeniu, počas znaleckého skúmania neprejavil ochotu podrobiť sa liečeniu závislosti, čo viedlo znalca psychiatra k záveru o neúčelnosti nariadenia protialkoholického liečenia. Zo skutočností opierajúcich sa o znalecké posudky bolo možné podľa súdu vyvodiť, že javiace sa sklony k agresivite, neschopnosť abstinovať a dlhodobé násilné konanie voči poškodenej vo svojom súhrne robia nateraz konanie sťažovateľa nepredvídateľným a zosilňujú obavu, že by mohol v trestnej činnosti pokračovať. Dôvodnosť obavy z pokračovania v konaní obdobného charakteru sa nepodarilo rozptýliť ani čestnými vyhláseniami syna a nevesty sťažovateľa, v zmysle ktorých by mal sťažovateľ možnosť bývať u syna, keďže by sa tým nijakým spôsobom nezabránilo v styku, resp. kontakte s poškodenou manželkou, pretože syn sťažovateľa býva v tej istej obci. Podľa okresného súdu skutočnosť, že došlo k rozvodu manželstva sťažovateľa a poškodenej, taktiež neoslabuje dôvodnosť väzobného stíhania sťažovateľa, keďže aj po predchádzajúcom opustení spoločnej domácnosti zo strany poškodenej sťažovateľ mal opätovne kontaktovať poškodenú a žiadať ju o návrat do spoločnej domácnosti. Podľa názoru súdu zmena v ich manželstve nie je spôsobilá preventívne zabrániť v potencionálnom ďalšom páchaní trestnej činnosti sťažovateľa.

7. Okresný súd uviedol, že obava z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom je aj v tomto štádiu trestného stíhania natoľko intenzívna, že s prihliadnutím na objektívne možnosti realizácie dohľadu zo strany probačného úradníka a predpokladaný efekt takéhoto dohľadu sa táto forma nahradenia väzby javí súdu ako nedostatočná a neadekvátne, a to aj pri nariadenej kontrole elektronickými prostriedkami. Takáto kontrola totiž nie je spôsobilá zabrániť sťažovateľovi v pokračovaní v trestnej činnosti, prípadne v dokonaní toho, čím mal poškodeným hroziť, a riziko pokračovania sťažovateľa v trestnej činnosti považoval súd za vysoké.

8. Proti namietanému uzneseniu okresného súdu z 20. decembra 2024 podal sťažovateľ sťažnosť ihneď po jeho vyhlásení, ktorú písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu a doručil okresnému súdu 31. decembra 2024. Vec bola krajskému súdu predložená 15. januára 2025. Krajský súd namietaným uznesením zo 16. januára 2025 sťažnosť zamietol.

9. V odôvodnení namietaného uznesenia sa krajský súd v plnom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu o dôvodoch preventívnej väzby podľa § 71 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku a pokiaľ ide o dôvodnosť podozrenia zo spáchania žalovaného skutku sťažovateľom. Poukázal na odôvodnenie okresného súdu k samotnému druhu, charakteru, rozsahu či závažnosti trestnej činnosti, ale aj vo vzťahu k osobám poškodených, k osobe sťažovateľa, zohľadniac závery znaleckých posudkov, ako aj jeho trestnú minulosť. Súd uviedol, že práve osobnosť sťažovateľa výrazne zvyšuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, pričom ani nútená abstinencia počas

výkonu väzby nerieši evidentný problém s alkoholom, keďže sťažovateľ nepodstúpil žiadnu liečbu ani k nej nie je motivovaný. Trestná minulosť sťažovateľa pritom len dokrešľuje dlhodobý problém sťažovateľa s alkoholom, hoci bol len raz súdne trestaný, avšak jeho odsúdenie súviselo so zvýšeným konzumom alkoholu, ktorý mu bol vo vysokej miere nameraný aj po skutku v danej veci. Rovnako krajský súd konštatoval, že ani sťažovateľom tvrdená skutočnosť, že s poškodenou exmanželkou by už nežil v spoločnej domácnosti, neeliminuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, keďže opakovane chodil za manželkou do domácnosti dcér, keď sa od neho odsťahovala, pričom nerešpektoval ani výzvy, aby túto domácnosť opustil, na čo musela byť privolaná polícia. Okrem toho medzi sťažovateľom a exmanželkou nie sú doriešené majetkové záležitosti.

10. Vo vzťahu k možnosti nahradenia väzby sťažovateľa dohľadom probačného úradníka poukázal krajský súd na odôvodnenie uvedené v uznesení okresného súdu. Nemožnosť alternovať väzbu vyplýva podľa krajského súdu najmä z povahy stíhanej trestnej činnosti a okolností prípadu, z osobnosti sťažovateľa, jeho predchádzajúceho spôsobu života, ako aj z toho, že u neho bolo zistené nadužívanie alkoholu a s tým spojené narušenie kontroly správania a emócií, pričom pri pokračovaní v požívaní alkoholu by jeho pobyt na slobode mohol byť nebezpečný, a to aj v súvislosti s existujúcou organickou duševnou poruchou. Schopnosť sťažovateľa dodržiavať prípadne uložené povinnosti a obmedzenia spochybňuje skutočnosť, že sťažovateľ mal podľa stíhaného skutku nakladať s legálne držanými zbraňami v rozpore so zákonom, keď tieto mal nechávať voľne ležať v domácnosti. Ani kontrola požívania alkoholu i pri využití elektronického monitoringu nie je 24-hodinová, a prípadné využitie elektronického monitorovacieho zariadenia neznamená, že by bola úplne eliminovaná obava z pokračovania v trestnej činnosti s ohľadom na osobnosť sťažovateľa. Okolnosť, že sťažovateľ aktuálne nemá prístup k legálne držaným zbraňam, taktiež neeliminuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti.

11. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 24. januára 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ uviedol, že podal žiadosť o prepustenie z väzby prostredníctvom obhajcu 9. decembra 2024 na okresnom súde. Následne 20. decembra 2024 sa konal výsluch, po ktorom súd prvého stupňa doručil vypracované uznesenie obhajcovi sťažovateľa. Obhajca sťažnosť písomne zdôvodnil 27. decembra 2024, avšak spis bol na krajský súd predložený až 15. januára 2025, teda po vyše jednom mesiaci trvania konania, čo je nezlučiteľné s požiadavkou urýchlenosti konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Na okresnom súde došlo k nečinnosti po dobu viac ako 2 týždňov (od doručenia zdôvodnenia sťažnosti po predloženie veci na krajský súd). Celkovo rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo vyše 6 týždňov, keďže uznesenie krajského súdu bolo doručené obhajcovi sťažovateľa 24. januára 2025. Podľa názoru sťažovateľa uvedeným postupom súdy porušili jeho právo na urýchlené konanie a rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

13. K dôvodom preventívnej väzby sťažovateľ namieta, že po vyše 13 mesiacoch väzby okresný súd, ako aj krajský súd zakladajú pretrvávajúci materiálny dôvod preventívnej väzby len na druhu, charaktere, rozsahu či závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, čo je však neprípustné s ohľadom na judikatúru ústavného súdu. Schválením dôvodu

preventívnej väzby krajským súdom, založeným na tom, čo tvorí súčasť skutku, pre ktorý je sťažovateľ trestne stíhaný, došlo k porušeniu práva sťažovateľa na osobnú slobodu sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

14. Uznesenie okresného súdu ani uznesenie krajského súdu podľa sťažovateľa neobsahujú bližšie vysvetlenie, prečo prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky spáchaný v dávnej minulosti, ktorého odsúdenie je zahladené, naďalej opodstatňuje pretrvávajúce dôvody preventívnej väzby po 13 mesiacoch trestného stíhania, hoci podľa súdov nešlo o násilnú trestnú činnosť, čím súdy porušili právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Okresný súd a ani krajský súd neustálili druh ani povahu trestnej činnosti, ktorej páchanie by zo strany sťažovateľa v prípade jeho prepustenia na slobodu hrozilo, a z napadnutých rozhodnutí nevyplýva ani, aký názor zastávajú k otázke, aký má byť obsahový vzťah medzi trestnou činnosťou spáchanou sťažovateľom pred jeho vzatím do väzby a trestnou činnosťou, ktorej riziko pri prepustení na slobodu hrozí, čím porušili právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

15. Krajský súd podľa sťažovateľa nereagoval na jeho konkrétne námietky k tomu, že okresný súd v napadnutom rozhodnutí neuviedol, v akom konkrétnom trestnom konaní by mal sťažovateľ pokračovať, neuviedol konkrétnu skutočnosť, z ktorej vyplýva, že hrozí nebezpečenstvo, že bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný, respektíve v obdobnej trestnej činnosti. Nebezpečenstvo páchania ďalšej trestnej činnosti musí byť navyše bezprostredne hroziace.

16. Krajský súd úplne opomenul faktický stav rozvodu manželstva poškodenej a sťažovateľa, ako aj jeho príčinu a právne či faktické následky (ukončenie spoločnej domácnosti), z ktorého dôvodu sa nevecne, a nie riadne vysporiadal s podstatnou námietkou sťažovateľa poukazovaním na rozvod manželstva a poukazovaním na nedoriešené majetkové záležitosti, ktoré nijako nevytvádzajú o obnovení spoluzitia sťažovateľa s bývalou manželkou, práve naopak, vylučujú ho a spory rieši legálnou súdnou cestou.

17. Okresný súd, ako aj krajský súd k nemožnosti nahradenia väzby uviedli len všeobecnú a arbitrárnu argumentáciu, a to napriek tomu, že väzobné stíhanie trvalo už vyše 13 mesiacov. Uznesenia neobsahovali žiadne odôvodnenie, prečo navrhované opatrenia (vrátane kontroly technickými prostriedkami) nie sú dostatočnou zárukou zabránenia v pokračovaní v trestnej činnosti, ale prezentovali len neurčité a abstraktné úvahy o nemožnosti nahradiť väzbu sťažovateľa, pritom sťažovateľ by sa zdržiaval v domácnosti svojho syna a bol by celodenne kontrolovaný. Súdy nemožnosť nahradenia väzby nesprávne vyvodzujú z tých istých (všeobecných) okolností, na ktorých založil materiálne dôvody väzby – charakter prejednávanej trestnej veci, osobu sťažovateľa, z tých okolností, ktoré tvoria súčasť skutku (údajné konanie pod vplyvom alkoholu, údajné rozmiestňovanie zbraní po domácnosti), čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Taktiež sťažovateľ argumentoval, že už nemá prístup k zbraňam.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práva na urýchlené rozhodnutie o väzbe napadnutým postupom okresného súdu a krajského súdu:

18. Z čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorými sa zaručuje osobná sloboda, možno vyvodiť aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (III. ÚS 7/00, II. ÚS 642/2017, I. ÚS 299/2019).

19. Ústavný súd už vo svojej judikatúre k rozhodovaniu všeobecných súdov o väzbe obvineného/obžalovaného uviedol, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátaná na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatoval, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011, I. ÚS 276/2019, I. ÚS 299/2019, II. ÚS 86/2019, II. ÚS 400/2019 a i.).

20. Z ústavnej sťažnosti, namietaných uznesení a informácií zo súdneho spisu získaných dožiadaním z okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žiadosť o prepustenie z väzby 9. decembra 2024 a okresný súd rozhodol namietaným uznesením 20. decembra 2024. Uznesenie z 20. decembra 2024 bolo súdom odoslané 23. decembra 2024 a obhajcovi sťažovateľa doručené 26. decembra 2024. Súčasne okresný súd zabezpečoval preklad uznesenia do jazyka maďarského. Sťažovateľ prostredníctvom obhajcu sťažnosť písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu 31. decembra 2024. Preklad uznesenia do maďarského jazyka bol okresným súdom sťažovateľovi odoslaný 8. januára 2025 mailom a v ten istý deň bol preklad prevzatý sťažovateľom. Vec bola krajskému súdu predložená 15. januára 2025.

21. Okresný súd teda konal vo veci od doručenia žiadosti o prepustenie z väzby 9. decembra 2024 do doručenia uznesenia okresného súdu obhajcovi sťažovateľa 26. decembra 2024 (17 dní) a od doručenia dôvodov sťažnosti 31. decembra 2024 do predloženia veci krajskému súdu 15. decembra 2025 (15 dní). Celkovo možno okresnému súdu pričítať konanie v trvaní 32 dní.

22. Vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 15. januára 2025 a o sťažnosti rozhodol nasledujúci deň 16. januára 2025, teda krajský súd rozhodoval vo veci jeden deň.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že doba rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvala v konaní na dvoch stupňoch celkom 33 dní, čo je plne v súlade s požiadavkou na neodkladné rozhodnutie o väzbe. I keď postup okresného súdu do predloženia veci trval o niečo viac ako 30 dní, nesporne sa na tejto dobe podieľala aj tá skutočnosť, že súd pre účely ochrany práv sťažovateľa zabezpečoval preklad namietaného uznesenia do jazyka maďarského, čo si nevyhnutne vyžiadalo istý čas. Navyše, aj tento mierny časový sklz bol z hľadiska posudzovania celkovej doby rozhodovania na dvoch stupňoch napravený

rýchlym postupom krajského súdu vo veci. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o predmetnej sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv namietaným uznesením okresného súdu:

24. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

25. Sťažovateľ mal možnosť podať proti namietanému uzneseniu okresného súdu účinný prostriedok nápravy, a to sťažnosť krajskému súdu. Takúto sťažnosť aj podal a bolo o nej rozhodnuté uznesením krajského súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu práv namietaným uznesením krajského súdu:

26. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

27. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto právna úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby (uznesenie o vznesení obvinenia) a materiálne predpoklady väzby, keď musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený; zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 Trestného poriadku (III. ÚS 417/2011). Ústavný súd už vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení. Z čl. 17 ods. 2 ústavy ďalej vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným

v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Ústavne konformné uplatnenie zabezpečovacieho inštitútu väzby je zároveň determinované aj existenciou konkrétnych skutočností, ktoré svojou podstatou musia dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie tohto zabezpečovacieho inštitútu. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (napr. I. ÚS 31/2010, II. ÚS 349/2013). Zároveň je potrebné dodať, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o väzbe, ktoré neposkytuje odpovede na všetky relevantné otázky, resp. námietky formulované zo strany väzobne stíhanej osoby, sa v prípade väzby automaticky pretavuje do porušenia práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (III. ÚS 33/2021).

28. Ústavný súd skúmal, či sa krajský súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu s ústavou a dohovorom. Na účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd podrobne oboznámil s obsahom odôvodnenia uznesenia krajského súdu a tiež s obsahom odôvodnenia uznesenia okresného súdu, a to v súlade so svojim ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdov nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

29. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou poznamenáva, že do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý ich viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotliviec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

30. Z namietaných uznesení vyplýva, že okresný súd, ako aj krajský súd skúmali splnenie formálnych a materiálnych predpokladov väzby, zaoberali sa posúdením dôvodnosti väzobného stíhania, vyjadrili sa k možnosti nahradenia väzby. Pokiaľ ide o zásadný argument podanej ústavnej sťažnosti spočívajúci v tvrdení, že všeobecné súdy sa nedostatočne zaoberali splnením materiálnych dôvodov väzby, táto námietka sťažovateľa neobstojí. Z namietaných uznesení je zrejmé, že súdy venovali dostatočnú pozornosť dôvodom splnenia materiálnych predpokladov väzby, skúmali, či existujú skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, podozrenia, že ho spáchal obvinený sťažovateľ, ako aj existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 Trestného poriadku.

31. Súdy konštatovali, že obava, že sťažovateľ bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, má svoj základ najmä v samotnom charaktere a povahe trestnej činnosti, ako aj v konkrétnych okolnostiach týkajúcich sa osobnosti sťažovateľa, jeho kriminálnej a priestupkovej minulosti a vplyvu užívaného alkoholu na jeho správanie. Vychádzali z charakteru stíhanej násilnej trestnej činnosti, jej trvania v období presahujúcom 8 mesiacov, každodenného opakovania, stupňujúcej sa intenzity

a závažnosti vo forme ponižovania, vulgárnych nadávok, vyhrážok poškodenej a taktiež poukázali na agresívne správanie sťažovateľa, útoky proti životu a zdraviu jednak poškodenej manželky, ako aj vyhrážok fyzickou likvidáciou dcér. Súdny príhľadli na spôsob spáchania, kedy išlo o agresívne a násilné útoky aj pod vplyvom alkoholu, na zdôraznenie ktorých mal využívať legálne držané strelné zbrane, a tiež skutočnosť, že poškodenými boli sťažovateľovi blízke osoby, ktoré sa nevedia dostatočne pred nepredvídaným agresívnym správaním obvineného brániť. Všeobecné súdy dali jednoznačne sťažovateľovi odpoveď aj na jeho námietku týkajúcu sa jeho predchádzajúcej trestnej činnosti, keď v namietaných uzneseniach konštatovali, že sťažovateľ má v odpise registra testov záznam o odsúdení za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky z roku 2017, a teda sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. Samotná skutočnosť odsúdenia sťažovateľa v minulosti nebola individuálnym dôvodom pretrvávania dôvodu preventívnej väzby, súdy túto skutočnosť uviedli ako jeden z viacerých argumentov vzťahujúcich sa na osobnosť sťažovateľa. Súdny príhľadli na to, že sa mal trestnej činnosti dopúšťať pod vplyvom alkoholu, poukázali na závery znaleckých posudkov o neúčelnosti nariadenia protialkoholického liečenia vzhľadom na neochotu sťažovateľa podrobiť sa takémuto liečeniu. Súdny príhľadli aj k námietke rozvodu manželstva sťažovateľa s poškodenou, čo by malo podľa jeho názoru oslabovať dôvodnosť väzby, a zdôraznili, že okolnosti nezhôd medzi sťažovateľom a poškodenou manželkou, ako aj dcérami týkajúce sa prevodu časti majetku na dcéry sú stále predmetom súdneho konania, a teda väzby medzi sťažovateľom a poškodenými ako zdroj nezhôd neboli ukončené pre nedoriešené majetkové záležitosti. Zároveň súdy konštatovali, že aj v minulosti, keď sa od sťažovateľa manželka odsťahovala, opakovane za ňou chodil do domácností dcér, nerešpektoval výzvy, aby tieto domácnosti opustil, a vec bola riešená privolanou hliadkou polície. Krajský súd tiež jednoznačne uviedol, že obava z pokračovania v trestnej činnosti smeruje k pokračovaniu toho konania, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Súdny príhľadli teda nevychádzali výlučne z druhu, charakteru, rozsahu a závažnosti trestnej činnosti, ako to v ústavnej sťažnosti namieta sťažovateľ, ale trvanie dôvodov väzby podporili ďalšími konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z pokračovania v trestnej činnosti.

32. Sťažovateľom navrhnutému nahradeniu väzby miernejšími alternatívnymi inštitútmi krajský súd nevyhovet z dôvodov založených na povahe trestnej činnosti, okolností prípadu, osobnosti sťažovateľa jeho predchádzajúceho spôsobu života. Poukázal na nadužívanie alkoholu a s tým spojené narušenie kontroly správania a emócií, pričom, opierajúc sa o vyjadrenia znalca, uviedol, že pri pokračovaní v užívaní alkoholu by jeho pobyt na slobode mohol byť nebezpečný aj v súvislosti s existujúcou organickou duševnou poruchou. Rovnako nemožnosť nahradenia väzby inými navrhnutými opatreniami riadne odôvodnil krajský súd tým, že tieto objektívne nie sú spôsobilé dostatočne kontrolovať, či nedošlo k požívaniu alkoholu zo strany sťažovateľa, a obava z pokračovania v trestnej činnosti s ohľadom na osobnosť sťažovateľa by nebola eliminovaná ani pri využití elektronického monitoringu.

33. Ústavný súd považuje spôsob, akým krajský súd pristúpil k preskúmaniu a vyhodnoteniu námietok sťažovateľa, za ústavne súladný. Ústavný súd je toho názoru, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu v časti sťažovateľom uplatnených námietok je zrozumiteľné, konzistentné, logické a vychádza z ústavne akceptovateľného výkladu a aplikácie príslušných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku. Krajský súd sa sťažovateľovými námietkami zaoberal, posúdil ich v kontexte aktuálneho stavu trestného konania, rozsahu a charakteru trestnej činnosti a osoby

sťažovateľa a dospel k záveru, že sťažovateľove argumenty vzhľadom na uvedené neobstoja ako dôvod na vyhovenie jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a nahradenie väzby. Argumentácia krajského súdu v namietanom uznesení v tejto časti nie je ústavnou sťažnosťou relevantným spôsobom spochybnená, nie je formalistická, dáva sťažovateľovi jednoznačné odpovede na nastolené námietky. Rozhodnutie krajského súdu, pokiaľ ide o označené sťažnostné argumenty, možno posúdiť ako v súlade so zákonom a ústavne konformné, po preskúmaní ktorého ústavný súd nezistil potencionálny zásah do sťažovateľom uplatnených základných práv.

34. Na základe už uvedených skutočností bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu